

16. 3. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

(Ne)možnost lokalizovat mobilní telefon dle stávající právní úpravy

Jednou ze situací, se kterou se člověk ve svém životě s velkou pravděpodobností setká, je krádež mobilního telefonu a následné zjištění, že takto odcizený přístroj se majiteli vrátí zpátky jen ve velmi malém procentu případů. Situace je poněkud absurdní, neboť podnikatelé zajišťující veřejně komunikační sítě, tedy operátoři, umí, se vcelku slušnou mírou přesnosti, mobilní telefon lokalizovat a jejich pomoc s pátráním po odcizeném mobilním telefonu by tak mohla být vhodnou formou prevence kriminality. Předmětem tohoto článku je tedy současná právní úprava získávání příslušných lokalizačních údajů od provozovatelů veřejně dostupných telefonních služeb a s tím související postup orgánů činných v trestním řízení při krádeži mobilního telefonu.

Pojem lokalizační údaj

Lokalizací se obecně rozumí určování lokality (umístění) určitého objektu v prostoru s tím, že lokalizační údaj již stanoví konkrétní polohu takového objektu. Předmětem lokalizace může být telekomunikační koncové zařízení, tedy mobilní telefon, a to na základě zákona č. [127/2005 Sb.](#), o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Zákon o elektronických komunikacích**“). Dle tohoto zákona **se pak lokalizačním údajem rozumí takový údaj, který určuje zeměpisnou polohu telekomunikačního koncového zařízení uživatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací.**

Zákon o elektronických komunikacích

Zákon o elektronických komunikacích prošel od svého přijetí v roce 2005 několika zásadními změnami, a to mimo jiné i v oblasti údajů provozních a lokalizačních. Za zmínku jistě stojí nálezh Ústavního soudu Pl. ÚS 24/10 ze dne 22.3.2011, který vedl ke zrušení ustanovení § 97 odst. 3 a 4 předmětného zákona. Tato ustanovení, přijatá do našeho právního řádu na základě již zrušené směrnice o data retention[1], ukládala právnickým nebo fyzickým osobám zajišťujícím veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejnou dostupnou službu elektronických komunikací povinnost uchovávat provozní a lokalizační údaje takovým způsobem, že bylo z těchto údajů dle Ústavního soudu možné sestavit detailní informace o společenské nebo politické příslušnosti, jakož i o osobních zálibách, sklonech nebo slabostech jednotlivých osob. Ústavní soud v tomto shledal významný zásah do soukromí jednotlivce a ustanovení zrušil mimo jiné z důvodu ochrany základního práva na informační sebeurčení, které se projevuje právem jednotlivce rozhodnout podle vlastního uvážení

zda, příp. v jakém rozsahu, jakým způsobem a za jakých okolností mají být skutečnosti a informace z jeho osobního soukromí zpřístupněny jiným subjektům.

V návaznosti na uvedený nálezn došlo k pozměnění Zákona o elektronických komunikacích tak, že jsou nyní operátoři povinni uchovávat provozní a lokalizační údaje po dobu 6 měsíců namísto rozsahu 6 – 12 měsíců s tím, že byly konkrétně stanoveny orgány, které jsou oprávněny si tyto údaje vyžádat. Operátoři jsou tak povinni údaje bezodkladně poskytnout mimo jiné orgánům činným v trestním řízení za podmínek dle zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Trestní řád**“) a Policii ČR navíc ještě na základě zákona č. č. [273/2008](#) Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Zákon o Policii ČR**“).

Postup Policie ČR při odcizení mobilního telefonu

Podle Zákona o elektronických komunikacích tedy může Policie ČR od operátorů lokalizační údaje získat na základě dvou právních předpisů. Jedním z nich je Zákon o Policii ČR, podle kterého se příslušné údaje poskytují jen pro účely zahájeného pátrání po konkrétní hledané nebo pohřešované osobě a za účelem zjištění totožnosti osoby neznámé totožnosti či nalezené mrtvoly, dále pro účely předcházení nebo odhalování konkrétních hrozeb v oblasti terorismu nebo pro účely prověřování chráněné osoby. Na rozdíl od Trestního řádu tak Zákon o Policii ČR nedává prostor pro vyžádání údajů v souvislosti s pouhým odcizením mobilního telefonu. **Trestní řád pak ve svém ustanovení o obecné součinnosti stanoví státním orgánům a právníkům a fyzickým osobám povinnost vyhovět dožadání orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů, a je tak otázkou, jestli by právě tomu neměla odpovídat povinnost poskytnout Policii ČR lokalizační údaje, dojde-li z její strany k jejich vyžádání.**

Samotný Zákon o elektronických komunikacích dává Policii ČR oprávnění po operátorovi požadovat znemožnění provozu mobilního telefonu ve veřejné mobilní telefonní síti. K tomuto je zapotřebí splnit několik podmínek – vlastník mobilního telefonu odcizeného na území České republiky musí krádež nahlásit na příslušné oddělení Policie ČR a prokázat, že mu k tomuto přístroji s daným identifikátorem IMEI[2] opravdu náleží vlastnické právo, a to v praxi předložením dokladu totožnosti a dokumentu s vyznačeným IMEI identifikátorem, kterým může být např. záruční list či obal mobilního telefonu, případně doklad o zaplacení. Po splnění těchto požadavků policista s vlastníkem vyplní formulář obsahující informace jak o odcizeném mobilním telefonu, tak o jeho vlastníkovi a dále souhlas vlastníka s blokadou daného přístroje (a s případným odblokováním). Operátor pak příslušný formulář spolu s protokolem o oznámení odcizení věci obdrží do 24 hodin od vyplnění a je povinen mobilní telefon zablokovat. Takto nahlášené odcizené mobilní telefony jsou dle kódu IMEI vedeny v internetové databázi Policie ČR[3] a každý má tak možnost ověřit si původ vlastněného přístroje.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že na jedné straně stojí operátor, který je schopen určit lokalizaci odcizeného mobilního telefonu a na druhé straně stojí Policie ČR, která je, jak vyplývá z Trestního řádu, oprávněna po operátorech tuto lokalizaci vyžadovat. V praxi se však s tímto postupem nesetkáváme. Vysvětlením by snad mohl být již zmíněný nálezn Ústavního soudu a s ním související ustanovení o odposleších a záznamech telekomunikačního provozu § 88a Trestního řádu, které stanoví podmínky, za nichž musí vydání údajů z telekomunikačního provozu nařídít předseda senátu, resp. v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. **Toto ustanovení se však vztahuje k taxativně vymezeným trestným činům, mezi které krádež mobilního telefonu nepatří, a jeho účelem je, stejně jako účelem onoho nálezu, zajištění práva jednotlivce na informační sebeurčení. Problémem ale je, že v případě odcizeného mobilního telefonu by toto ustanovení chránilo spíše soukromí pachatele a nikoli soukromí jeho uživatele,** když tomu by byla lokalizace jeho přístroje jen ku prospěchu a souhlas k určení

lokalizačních údajů, stejně jako k již zmíněné blokaci, by jistě velmi rád udělil. **Ustanovení § 8 Trestního řádu oproti tomu stanoví povinnost vyhovět dožádání orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů, jak je již stanoveno výše. Policie ČR by tedy na základě svého dožádání měla od operátora obdržet lokalizační údaj, jehož určení by však pro operátory znamenalo jak administrativní, tak finanční náročnost.** Je tedy toto příčinou celé záležitosti, kdy zřejmě převažuje zájem na nezatěžování operátorů „běžnými trestnými činy“ nad zájmem jednotlivce? Podle jakých kritérií se nalézají hranice, při které by již převážil zájem majitele odcizeného přístroje? V případě odcizeného mobilního telefonu v hodnotě desetitisíců korun, ve kterém má jeho vlastník zdokumentovaný život svého dítěte od jeho úplného narození a pro kterého má tak tento přístroj kromě hodnoty materiální i nevyčísitelnou hodnotu duševní a který by byl operátorovi za jeho lokalizaci ochoten zaplatit jakoukoli částku, se už přeci tolik neodlišuje od odcizeného automobilu, s jehož nalezením pomocí GPS již Policie ČR problém nemá.

Možnosti vlastníka mobilního telefonu

V současné době již existuje velké množství mobilních aplikací, které dokáží konkrétní mobilní telefon vysledovat. Tyto aplikace jsou hojně využívány například rodiči pro zjištění polohy jejich dětí, kdy je jeden mobilní telefon napojený na druhý. Aplikace nainstalovaná do počítače či tabletu pak dokáže najít spárovaný telefon na mapě, smazat z něj data nebo majitele upozornit, že byla do daného mobilního telefonu vložena jiná SIM karta. Problémem ale je, že na rozdíl od operátorů není zatím žádná takováto aplikace schopna mobilní telefon vyhledat, když je v režimu offline a častokrát tak zcela ztratí svůj význam. Aplikace jsou tedy přínosem spíše pro zapomnětlivé jedince, než pro ty okradené.

Uvedené aplikace patří mezi jednoduché způsoby, jak alespoň zčásti předejít problémům s odcizeným mobilním telefonem. Další cestou, jak eliminovat potíže způsobené krádeží, je zálohovat si svá, často velmi cenná data a nepřijít tak o kontakty, zprávy, poznámky a fotografie, jejichž ztráta může pro pořizovatele představovat nevyčísitelnou újmu. Na druhou stranu právě pro cennost dat a z důvodu uchování jejich bezpečnosti někteří majitelé duplikaci a zálohování odmítají a nechtějí je kvůli soukromí sdílet s jinými zařízeními, což je zcela pochopitelné.

Operátoři svým zákazníkům nenabízí lokalizaci odcizených mobilních telefonů a jimi nabízené formy ochrany jsou tak spíše podpůrné. První z možností ochrany, která je zakotvena v Zákoně o elektronických komunikacích, je možnost vlastníka odcizeného mobilního telefonu spojit se s operátorem a požádat ho o zablokování SIM karty. Druhou z těchto možností, mající funkci preventivní, je uzavření pojistné smlouvy a tedy pojištění krádeže mobilního telefonu. Při odcizení mobilního telefonu vlastník příslušnému operátorovi předloží protokol vyhotovený na Policii ČR a má následně nárok například na poskytnutí slevy při koupi nového mobilního telefonu. V souvislosti s uzavíráním pojistných smluv se nabízí otázka, zda by nebylo jak pro operátory, tak pro vlastníky mobilních telefonů výhodné sjednat ve smlouvě ustanovení umožňující v případě krádeže mobilní telefon ze strany operátora lokalizovat, samozřejmě za příplatek pokrývající náklady na určení lokalizačního údaje a současně otázka, proč se tomu tak v praxi neděje.

Závěr

Ústavní soud pozměnil Zákon o elektronických komunikacích tak, aby příliš nezasahoval do práva na soukromí jednotlivých osob. Není ale takovým přílišným zásahem právě nemožnost vlastníka mobilního telefonu získat po jeho krádeži od operátora lokalizační údaj, aby se tak data v něm uložená nedostala tam, kam nemají? Současná právní úprava této problematiky se tak zdá být neúplná. Je zřejmé, že zajišťování lokalizačních údajů je procedura náročná jak administrativně, tak finančně. Jenže ten administrativní postup, který funguje v rámci zablokování mobilního telefonu, by

mohl stejně tak dobře posloužit v rámci žádosti o lokalizaci. Vlastník odcizeného mobilního telefonu by byl navíc jistě ochotný za zjištění polohy svého přístroje uhradit přiměřený poplatek. Krádež mobilního telefonu totiž nepředstavuje jen zásah do finanční sféry jednotlivce, kdy se ceny těchto přístrojů nezděravě pohybují i v rámci desetitisíců korun, ale i do sféry nemajetkové. **Odcizení takového přístroje může v kombinaci se ztrátou veškerých dat v něm uložených znamenat újmu nevyčíslitelné hodnoty, které by se ale ve spolupráci s operátory dalo vcelku jednoduše předejít. Nehledě na to, že hrozba lokalizace mobilního telefonu ze strany operátora by zcela jistě znamenala účinnou formu prevence kriminality.**

Marie Štětinová,
právní asistentka

Mgr. Petr Sedlatý,
advokát a společník

[Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.](#)

Atrium Flora
Budova A
Vinohradská 2828/151
130 00 Praha 3

Tel.: +420 246 028 028

Fax: +420 246 028 029

e-mail: info@broz-sedlaty.cz

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15.3.2006 o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES, která byla dne 8.4.2014 zrušena Soudním dvorem Evropské Unie

[2] International Mobile Equipment Identity - Mezinárodní identifikace mobilní výbavy. Číslo zkonstruované podle mezinárodních standardů ETSI, kterými se řídí všichni výrobci mobilních telefonů, a které slouží k jednoznačné identifikaci konkrétního telefonu bez ohledu na síť, ve které je provozován. IMEI konkrétního mobilního telefonu lze okamžitě zjistit zadáním kombinace „*#06#“ do daného přístroje.

[3] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)

- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)